

Гео Милев

Полицейска критика
(по случай конфискуването на
„Пламък“)

Читателите знаят факта: няколко дена след излизането на 6 кн. от градоначалството се дава заповед по всички софийски участъци да се конфискува от всички будки и книжарници 6 кн. на „Пламък“. Същевременно един полицейски пост е поставен в администрацията на списанието. След няколко часа стражари с кола откарват в IV пол. участък всички налични в администрацията книги от списанието и от библиотеката „Пламък“. Никакво писмо. Никакви обяснения. По чия заповед? По каква причина? Това не се казва нито в градоначалството, нито в Общ. безопасност. Списанието е конфискувано и в провинцията. Може би като резултат от нашия протест до прокурора сред две-три недели ни се повърнаха от участъка книгите от библиотеката и от списанието – 1 до 5, – като остана конфискувана само 6 кн.

Това е фактът. Той не ни учудва. Той е само симптоматичен за времето, в което живеем – време на изключителни закони и изключителна реакция. Забранено е –

да се говори
да се мисли
да се пише
да се чете
а най-сетне и
да се живее.

.....

И хладнокръвно се посяга върху човешкия вот. Няма право да живеят ония, които говорят не това, което говори напр. г. генерал Русев; или ония, които мислят не така, както мисли напр. г. министър-председателят; или ония, които пишат не така, както пише напр. г. проф. Н. Милев; и ония най-сетне, които четат и нещо друго освен в. „Свободна реч“, „Демократически говор“, „Слово“, „Мир“ и сп. „Златорог“... Черното слънце на 9 юни, което изгря в името на разни хубави работи, като свободата, конституцията, потъпканите граждански права, социалната правда, културата и народното преуспяване, припече твърде силно над главата на народа. В името на „мира и тишината“ правителството обяви за недопустими в политическия живот средствата на насилието – и инсценира масовото септемврийско клане; обяви след това за допустима само „борбата на идеите“ – и създаде закон за преследване на „идеите“, който забранява всяко мислене – фамозния „Закон за защита на... (какъв цинизъм!) на държавата“! Правителството иска народът да не мисли, защото такава е понятието за народ у днешните висококултурни управители на България: народ значи стадо, което не мисли – зарад него

мислят неговите управители. „Началство лучше знает!“ – тоя фелдфебелски принцип от средата на XVIII век извиква днес смях. Ний не вярваме, че „началството“, нито пък градоначалството знае всичко най-добре и че може да изрича критическа присъда над литературни произведения. Ний не признаваме нито дори възможността да съществува полицейска критика. И не само ний, не само „Пламък“, но целият български народ не признава правото на началството „всичко да знае“. Народът мисли! Въпреки пламенното желание на тоя или она да не мисли. И това е великият момент, на който сме съвременници: пробуждането на народа, неговата еволюция от „стадо“ до народ. Глупци! Още не са измислени средства, с които да може да се унищожи народ, още по-малко народ, който мисли. Още по-малко днес, когато всички народи в света узряват да бъдат сами господари на съдбата си, без да я поверяват в ръцете на други – „избрани“ или натрапили се чрез насилие – господари. Това е дълбокият смисъл на колосалната криза, която преживява днешният свят. Слепец, който не вижда това; дважд по слепец всеки авантюрист, въобразяващ си, че може да наложи своята воля на един народ, който започва да мисли. Мисълта не търпи господари, още по-малко тирани. Знаменити тирани на миналото – князе, херцози, духове, царе – въпреки всичката своя свирепост, във времена, когато народът е бил още „стадо“, не са успявали да задушат безшумната, но огромна вълна на недоволството около себе си – и краят им е бил печален. Още по-малко е възможно това днес, когато отделната личност умира, обсадена в крепост без провизии...

Конфискува се 6 книжка на „Пламък“. Може да се конфискува и настоящата книга. Може „Пламък“ да бъде спрян. Може да не съществува списание „Пламък“. Но няма в света пожарна команда, която да може да угаси пламъка на мисълта.

Ний не протестираме против конфискуването на „Пламък“. Ний мълчим. („Мълчанието е убежище на мисълта.“) Днешната литературна реакция казва на читателите абонати своя необходим императив:

„Мислете и четете тайно!“

Така зрее литературната... „конспирация“. Но ний няма да се съгласим с присъдата на полицейската критика, която ни кара да пишем това, което нито мислим, нито чувстваме; да пишем, че народът е щастлив, когато лежи повален в кърви, да пеем за аромата на розите и за песните на птичките, когато до нас долита само вонята на гниещи полузаровени трупове, писъци на гладни деца и майки в черно...

Защото:

Ний знаем, че само възторзите и болките на народа са истинска кърма на отделния човек и неговия дух; и затова – презираме идеалите на шепа охолници, които се чудят как да запълнят празнотата си, как да пропилят излишното си време от 24 часа всекидневно.

И Ний ще повторим това, което заявихме като credo още в 1 книжка на „Пламяк“:

Ще останем там, дето е народът! За да останем верни на мисълта и съвестта си. И да останем истински родолюбци, а не „родолюбци“ като ония алчни тартюфи, които с разпалени жестове призовават всеки час образа на България, а в мрака на нощта клаха и колят българския народ.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Калина Григорова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11390>]